

12.8.2020

Kouvolan kaupunki

Kaupunkistrategia 2030: Elinvoiman ja Hyvinvoinnin kasvun tiekarttaluonnokset

Palvelualojen ammattiliitto PAM kiittää Kouvolan kaupunkia mahdollisuudesta ottaa kantaa lausuntokierroksella oleviin Elinvoiman kasvu ja Hyvinvoinnin kasvu -ohjelmiin.

PAM ottaa seuraavassa kantaa erityisesti sellaisiin ohjelmien vaikuttavimpiin osatehtäviin, jotka koskettavat palvelualoja ja palvelualoilla työskenteleviä. Seuraavassa esitellyt teemat voisivat olla myös alueen työllisyyttä edistävän hankeaihion toimenpiteitä.

Monipuolisen elinkeinorakenteen ja kannattavan yritystoiminnan edistäminen

Työllisyyden ja alueen elinvoimaisuuden merkitykset sekä yksilön että koko talousalueen hyvinvoinnin kannalta tulevat hyvin esiin molemmissa lausuntokierroksella olevissa ohjelmissa. PAM toivoo, että tulevaisuudessa Kouvolan talousalueen työllisyyttä ja palveluita kehitetään kokonaisuutena (ml. Kuusankoski) eivätkä kehittämistoimet jää vain Kouvolan ydinkeskustaan.

PAM pitää hyvänä sitä, että Kouvola elävöittää tulevaisuudessa kaupunkikuvaa sekä elinkeinotoimintaa muun muassa lisäämällä majoituskapasiteettia, tapahtumia sekä keskustan läheisyyteen sijoittuvia laadukkaita urheilu-, kulttuuri-, liikunta- ja virkistytymispalveluja. Näillä Elinvoiman kasvu -ohjelmassa esitetyillä toimilla tulee olemaan myönteinen vaikutus alueen palvelualojen työllisyyteen ja elinvoimaisuuteen.

Julkisuudessa olleiden tietojen perusteella Kouvolan kaupungin taloustilanne on haastava, jonka vuoksi kaupungin investointimahdollisuudet ovat rajalliset. Tästä syystä PAM toivoo, että Kouvola löytää alueen kehittämishankkeille myös yksityisiä rahoittajia, jotka ovat valmiita kehittämään alueen toimintoja pitkäjänteisesti.

Elinvoiman kasvu -ohjelmasta nousee selkeästi esiin useammasta kohdasta yrittäjyyden tukeminen (mm. tuote- ja palvelukehityksen sekä muun osaamisen tukeminen). Yritystoimintaan liittyy olennaisesti esimerkiksi työnantajavelvoitteiden tunteminen sekä lakisääteisten työnantajamaksujen maksaminen.

PAM painottaa, että jos esimerkiksi lakisääteisten YEL-vakuutusmaksujen maksamatta jättäneiden yksinyrittäjien ja mikroryttäjien määrä kasvaa pitkällä aikavälillä, vaarana on näiden yrittäjien eläkeköyhyys ja sitä kautta julkisten menojen kasvu. Esimerkiksi Eläketurvakeskuksen vuosina 2017-2018 tekemän laskutuspalvelurytiksiä koskevan valvonnan tulosten mukaan osa yrittäjistä on jättänyt YEL-vakuuttamatta yllättävän isoja ansioita ja vakiintunutta toimintaa. Tästä syystä PAM katsoo, että esimerkiksi yrittäjille järjestettävissä koulutuksissa yrittäjiä tulisi valistaa yritystoimintaan ja työnantajana toimimiseen liittyvistä lakisääteisistä velvoitteista.

PAM korostaa, että yksinyrittäjien ja mikroyritysten lisäksi on erittäin tärkeää tukea myös sellaista kannattavaa yritystoimintaa, joka työllistää Kouvolan talousalueella asuvia ihmisiä. Yritysten määrän lisäksi onkin tärkeää kiinnittää huomiota myös yritysten kannattavuuteen, sillä kannattavat yritykset työllistävät enemmän ja maksavat korkeampaa palkkaa. Tällöin myös alueen työllisyys, verotulot ja elinvoimaisuus

12.8.2020

kasvat vähentäen samalla sosiaaliturvakuluja. Lisäksi monipuolinen elinkeinorakenne vähentää nuorten ja koulutettujen halua vaihtaa asuinalueita.

Perheystävällisen työelämän tukeminen

Molemmissa lausuntokierroksella olevissa ohjelmissa otetaan kantaa kohtaanto-ongelman ratkaisemiseen (mm. perheystävällistä työelämää koskevat kirjaukset).

PAM korostaa, ettei esimerkiksi koulutuksen lisääminen tule kuitenkaan yksin ratkaisemaan esimerkiksi matkailu- ja ravintola-alan kohtaanto-ongelmaa, koska tällä hetkellä monet alalle koulutetuista hakeutuvat muille toimialoille matkailu- ja ravintola-alan työolosuhteiden vuoksi (mm. palkkaus, työajat sekä määräaikaiset ja osa-aikaiset työsuhteet). Lisäksi esimerkiksi palvelualoilla kohtaanto-ongelmaa lisäävät vuoropäivähoidon sekä kohtuuhintaisten asuntojen puute (ml. vuokra-asunnot).

PAM:n näkemyksen mukaan palvelualojen kohtaanto-ongelma liittyy osittain siihen, että Suomessa on siirrytty jo pitkälti 24/7/365-yhteiskuntaan. Palvelualoilla tämä ilmiö näkyy esimerkiksi ilta-, yö- ja viikonlopputyöskentelyn lisääntymisenä. Työaikojen muuttuminen on vaikeuttanut erityisesti yksinhuoltajien sekä yhteishuoltajien työn ja perheen yhdistämistä, koska esimerkiksi päivähoidon järjestäminen ei ole mukautunut tähän uudistukseen ja sen tuomaan hoidon joustavaan lisätarpeeseen esimerkiksi vuorohoidon laajempaan mahdollistamiseen.

Tällä hetkellä näyttääkin valitettavasti siltä, että vuorohoitajärjestelmä mukautuu paremmin tilanteessa, jossa vanhempien työajat ovat suhteellisen säännöllisiä ja suunniteltu pitkälle aikavälille. Lisäksi työn ja perheen yhteensovittamista vaikeuttaa se, että 24/7/365-vuorohoitoryhmät sijaitsevat usein kohtuuttoman kaukana kotoa ja keskitetysti, jolloin lapsen vieminen hoitoon saattaa olla erittäin haasteellista (mm. joukkoliikenteen aikataulut). Tästä syystä myös Kouvolan talousalueella lasten vuoropäivähoitoa tulisi kehittää ja palvelun saatavuutta parantaa.

Viisaan ja kestävästi työmatkaliikkumisen tukeminen

Elinvoiman kasvu -ohjelmassa käsitellään myös saavutettavuutta. PAM pitää hyvänä, että saavutettavuutta käsittelevässä kohdassa esitetään muun muassa pyöräilyn tukemista, liityntäpysäköinnin maksuttomuutta ja helppoutta sekä maksuttoman ja toimivan joukkoliikenteen vuorovälien tihentämistä. PAM painottaa, että esimerkiksi vain koulupäivisin liikennöivät koulupäivälinjat eivät palvele työmatkaliikkumista 24/7/365-yhteiskunnassa.

Jos Elinvoiman kasvu -ohjelmassa esitetyt muutokset toteutuvat, ne mahdollistavat nykyistä paremmin viisaan ja kestävästi työmatkaliikkumisen. Lisäksi esimerkiksi maksuton joukkoliikenne sekä maksuton pysäköinti vähentäisivät työntekijöiden työmatkakuluja jättäen näin enemmän rahaa esimerkiksi alueellisten palveluiden käyttöön.

Molemmissa ohjelmissa otetaan kantaa myös kaavoitukseen. PAM korostaa, että kaavoituksen ratkaisujen avulla tulee rakentaa yrittämiselle sellaisia houkuttelevia sijoittumismahdollisuuksia, joissa kestävästi ja turvallisen liikkumisen tavoitteet täyttyvät myös työmatkaliikkumisen osalta. Viisas työmatkaliikkuminen

12.8.2020

edistää työhyvinvointia sekä vähentää liikenteestä syntyviä hiilidioksidipäästöjä. Kaiken kaikkiaan viisas ja kestävä työmatkaliikkuminen on ympäristöä säästävää, turvallista, sujuvaa, terveellistä sekä taloudellista.

PAMin tuoreen kaupan alaa koskevan tutkimuksen vastaajista 56 prosenttia kulkee töihin pääasiallisesti omalla autollaan muun muassa työpaikkojen sijainnin vuoksi. PAM näkee tärkeänä, että viisasta työmatkaliikkumiseen siirtymistä on tuettava niin työhyvinvoinnin kuin työntekijöiden toimeentulon parantamisen näkökulmasta.

Palveluiden ja työpaikkojen sijoittumiseen sekä asiakkaiden ja työntekijöiden liikkumiseen liittyvien kaavoitusratkaisujen lisäksi on tärkeää kaavoittaa ja perustaa riittävästi työntekijöiden työntekoa tukevia ratkaisuja (mm. vuoropäivähoitokodit).

Digitalisaatio, osaaminen ja innovaatiotoiminta osana alueellista kilpailukykyä

Työelämä (ml. palvelualat) digitalisoituu kovaa vauhtia ja digitalisaatioon liittyvien taitojen on useissa eri yhteyksissä todettu olevan tärkeimpiä osaamiseen liittyviä taitoja tulevaisuuden työelämässä. Tästä syystä PAM pitää myönteisenä, että Elinvoiman kasvu -ohjelmassa käsitellään digitalisaatiota sekä osaamista ja innovaatioita.

PAMin näkemyksen mukaan on tärkeää vahvistaa sekä oppilaitoksissa tapahtuvaa koulutusta että huolehtia siitä, että jo nykyisin työssä käyvillä työntekijöillä on riittävät mahdollisuudet päivittää osaamistaan eripituisin täydennyskoulutuksin. Lisäksi digitalisaation osalta PAM haluaa nostaa esiin, että työ- ja elinkeinoministeriön keväällä 2020 julkaiseman yrittäjyysstrategialuonnoksen mukaan jopa 72 prosenttia yrityksistä kokee, että henkilöstön digiosaamisessa on liiketoimintaa vaikeuttavia puutteita – vaikka osaavat työntekijät ovat yksi keskeinen resurssi yritysten kilpailukykyyn ja menestymisen kannalta.

Lopuksi PAM toteaa, että PAMin Kouvolan toimisto on kiinnostunut tekemään yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa Kouvolan talousalueen elinvoiman ja työllisyyden parantamiseksi myös jatkossa.

Helsingissä 12.8.2020

PALVELUALOJEN AMMATTILIITTO PAM ry

Annika Rönni-Sällinen
puheenjohtaja

Lisätietoja:

Ismo Karstinen
toimitsija
puh. 020 774 2340
ismo.karstinen@pam.fi

Katri Jakosuo
elinkeinopoliittinen asiantuntija
puh. 044 750 4529
katri.jakosuo@pam.fi

PAM Keskustoimisto
Siltasaarenkatu 18 A
00530 Helsinki
PL 54, 00531 Helsinki

Jäsenyys ja liittyminen
030 100 600
Työttömyysturva
020 690 211

Jäsenten työsuhteasiat
030 100 620
Vaihde
020 774 002

www.pam.fi